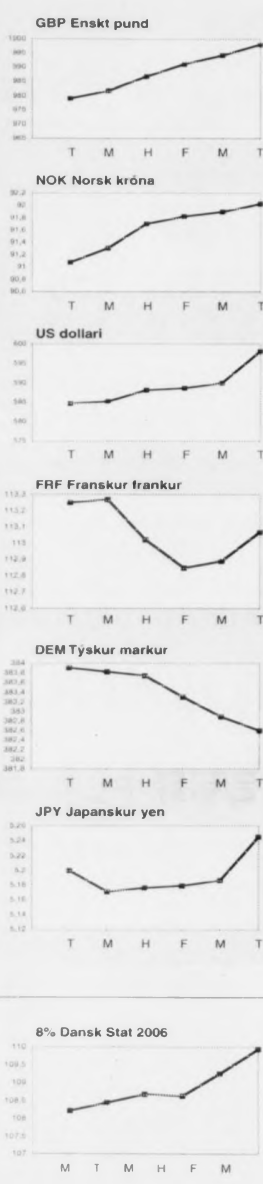

Stórar kurshækkingar

Eftir nakrar fríðaligar dagar við bert smávegis kursbroytingum, hækkaðu kursirnir í lánsvörum um nokkrar síðustu fríggjadag. Hækkaða stöðin hefur hildið sær þaðar fer fyrstu dagarnar í hesi vikuni. Føroyskir úttýtarar, sum selja í bretskum pundum av, at GBP er styrknað munandi seinastu tíoðina.

Seinasta fríggjadag var danski lánsvörumarknaðurin merktur av stórum kurshækkingum. Henda gongd merkti eisini tyska og amerikanska lánsvörumarknaðin. Hesar kurshækkingar høvdu við sær, at dansk lánsvör voru handlað fyrri hægstu kursir higartil í ar. t.d. kostaði 10-ára danska statslánsbrævið seint fríggjadagin 199.90 móti 109.25, tá lánsvörumarknaðurin stongdi hósadag.

Ymiskar orsøkir til hækkingarnar

Metingin er, at fleiri ymisk viðurskifti eru orsøknar til, at kursirnir hækka. Mett verður at ein orsøk er, at óttin fyri rentuhækkingum í USA fyrribils er skuggaður til síðis. Eisini hevur tað avirkað, at tusum rentulekkingar í Tysklandi aftur hevur tikið seg upp.

Ein onnur orsøk til stóru kurshækkingarnar er, at lánsvörumarknaðir hava selt lánsvör, til hesir havdu vent á eitt lækkað kursstøði. Á henda hátt kundi sleppast

undan einum møguligum kurstapi. Nu tað vísir seg, at kursirnir í staðin hækka, og úttitni fyri hækkingar rentum annars fyrribils eru farnað, hava hesir aftur kept lánsvör við t. útselt, at tryggt á kursirnir uppferir er ókt upp aftur meira.

Lánsvörumarknaðurin hevur hildið hoga kursstøði fyrst í hesi vikuni. Mánadagurin var í ávísan mun merktur av, at lánsvör voru seld, og vinnugindur harvið fingin til heldar. Tysdagin hækkaðu lánsvörin til upp aftur meira. Danska 10-ára statslánsbrævið kostaði kl. 12 í gær 110.23 móti 109.47 fyri viku síðan. Eisini føroysku lánsvörin hava verið merkt av kurshækkingum. Lánsvörin hjá Føroya Landsstyrri - 7% FRI, 1997 - kostaði kl. 12 í gær 102.25 móti 102.18 fyri viku síðan. Rentan á 7% FRI, 1997 er lækkað um 4.82% fyri viku síðan, til 4.67% kl. 12 í gær.

Bretska pundinó og styrknað

Bretska pundinó GBP - er nógv styrknað seinasta ári, t.d. kostaði 100 GBP á nýggjari 965 DKK. Í gær kostaði 100 GBP 965 DKK. Ein orsøk til hessa hækking er, at Bretland, sum einasta land í Europa, hevur hækkað rentuna í 1996. Eisini tað at búskaparlívið vekturin í Bretlandi framvegis er stórt, og møguleiki fiskil framvegis er fyrri fernt rentuhækkingum, hevur verið við til styrkt GBP seinastu tíoðina.

FØROYA BANKI

Peningamarknaðarrentur, DKK (CIBOR)

	03. des. 96	26. nov. 96	01. des. 96
Diskant	3.25%	3.25%	4.75%
1. mánað	3.59%	3.60%	5.11%
3. mánað	3.64%	3.66%	5.16%
6. mánað	3.70%	3.74%	5.20%

Gjaldoyra

	03. des. 96	26. nov. 96	01. des. 96
US dollari	598.15	594.65	559.20
Enskt pund	998.18	978.34	858.10
Týskur frankur	382.60	383.81	387.10
Norsk króna	92.03	91.69	87.82
Franskur frankur	113.07	113.25	112.50
Japanskur yen	5.2451	5.1997	5.4729

Lánsvör

	03. des. 96	26. nov. 96	01. des. 96
Føroya lánsvör 1997	102.25	102.18	102.18
Dansk lánsvör 1996	109.90	109.25	109.90
Norsk lánsvör 1996	92.03	91.69	91.69
Franskur lánsvör 1996	113.07	113.25	112.50

1 Nýggja lánsvör frá landsstýrinum eru hækkað og eftirskiftið er 02. desember 1996. 2 Lánsvörin hjá landsstýrinum er hækkað. 3 Ávísan munur er ávísan munur ávísan munur. 4 Ávísan munur er ávísan munur. 5 Ávísan munur er ávísan munur. 6 Ávísan munur er ávísan munur.

Fyrrverandi lögmaður skakkur av viðurskiftum Føroya Banka

Marita Petersen, fyrrverandi formaður Javnaðarflokksins, heldur, at landsstyrið eigur at biðja Figgjarefirlitið um eina frágreiðing í sambandi við, at bankin hevði lánt nógv meira ut til einstakar kundar, enn lógin heimilar.

GÆKKARIS DJURHUS MAGNUSSEN

— Landsstyrið hevði ikki fundið upp á at keypt partabrev í einum banka, sum ikki yvirhelt tryggnar hjá Figgjarefirlitnum viðvirkandi millumverandi hjá einstakum kundum.

Tað sigur Marita Petersen, fyrrverandi formaður Javnaðarflokksins. Hon var lögmaður, tá partabrevumbygdur var fram.

Hon sigur, at hevði landsstyrið fingið nákað sum helst tekið um, at viðurskifti ikki voru í lagi, so hevði landsstyrið ikki yvirtikið partabrevin í Føroya Banki.

Tað er avdúkingin í Sjonvarpi Føroya, um at bankin hevði lánt nógv meira ut til einstakar kundar, enn bankin hevði lovt til sambært reglunum í bankalógini, ið hevur loyft hvák á

Skjal, sum SVF og Dimmalætting hava fingið hendur á, vísir, at Føroya Banki í 1993 hevði lánt 87 prosent av grundkapitalinum ut til ein kunda. Talan er um Ógnarlagið 1980-bólkin.

Sambært bankalógini skal bankin ikki lánja meira enn 35 prosent av grundkapitalinum ut til ein kunda.

Landsstyrið má útskýra um frágreiðing

Formaðurin í Rættarnevnd

ari, Bjørn á Heygum, seghvið Dimmalætting leygardag, at Føroya Folk hevur krav upp á at fáa eina frágreiðing frá Figgjarefirlitnum. Hann sambar hesa gangan hjá Sjóvinnubankanum í fimmtárum um vísni við tað, fyrfrast er í Føroya Banka. Og tað kostaði tað stóranum í Sjóvinnubankanum.

Torstein Petersen, harvið revsing Soleitis sum eg siggi tingini, so bryt Føroya Banki just somu reglurnar, sum Torstein Petersen varð revarður fyri í sambandi við húsagangin hjá Sjóvinnubankanum í fimmtárum.

— Soleitis sum eg siggi tingini, so bryt Føroya Banki just somu reglurnar, sum Torstein Petersen varð revarður fyri í sambandi við húsagangin hjá Sjóvinnubankanum í fimmtárum.

Tað sigur Marita Petersen, fyrrverandi formaður Javnaðarflokksins. Hon var lögmaður, tá partabrevumbygdur var fram.

Hon sigur, at hevði landsstyrið fingið nákað sum helst tekið um, at viðurskifti ikki voru í lagi, so hevði landsstyrið ikki yvirtikið partabrevin í Føroya Banki.

Landsstyrið avvisti í fyrsta umfari

Sigur Poulsen, landsbankastjóri, seghvið Dimmalætting leygardag, at hevði landsstyrið víti um viðurskifti í Føroya Banka um tað mundið, landsstyrið varð blandað upp í partabrevumbygd, so hevði landsstyrið staðið óðrvísi.

Tað er grotti, at um landsstyrið hevði fingið hásitingu til vits, so hevði tað krævt nærri frágreiðing. Samstundis hevði landsstyrið ikki verið t i túðappressinum, tað var í, sigur Sigur Poulsen.

Eisini Karl Petersen, figgjarefirlitið hjá Føroya Banka í 1993

arstjórnir landsstýrinum, sigvið Dimmalætting í minsta lag hevði verið nógv varnar, um tað vísti um yvirlanin í Føroya Banka.

Fyrrverandi lögmaður Marita Petersen veitir, at landsstyrið var undir ávísanum pressa. Allt skuldi ganga skjótt fyri seg.

— Í fyrsta umfari vísu vit púra aftur, at talan kundi verið um at vurtaka bankan. Men bara heilt fáar dagar seinna fingi vit so aftur, ein fyrsurning, tá ferðina skrivliga, sigur Marita Petersen.

Landsstyrið bið Búskaparráðið umhuga málið, og heiti varð eisini á Búskaparráðið at koma við einum til máli.

Sjálvt um vit fingi tilnefnið frá Búskaparráðinum, um gjørdi vit av at fáa nakrar upplýsingar aftrat. Tí kom hin so viðgignin fundurin í lag 17. mars í 1993. Og tað var við stöð í teimum upplýsingum, sum kom fram á hesum fundinum, endaliga avgerðin varð tikið, sigur Marita Petersen.

Á hesum fundinum fókk landsstyrið at víti, at bankin var figgjarefirlitið við fyrri, og at landsstyrið gjørdi ein góðan handil. Við á fundinum voru umframt umboð fyri landsstyrið, eisini umboð fyri Figgjargrunninum frá 1992 og Den Danske Bank.

Marita Petersen, fyrrverandi lögmaður, heldur, at landsstyrið eigur at biðja Figgjarefirlitið um eina frágreiðing um ógvuliga útláni hjá Føroya Banka í 1993

Richard Mikkelsen umboði Figgjargrunnin, og Straarup umboði Den Danske Bank.

Figgjarefirlitið var iblandað

A viðgignin fundinum 17. mars 1993 setti landsstyrið fram fleiri spurningar í sambandi við stöðuna hjá Føroya Banka, og landsstyrið mett seg fáa nákaðan styrk Just granskoðaði roknskapurin hjá bankanum samfarið eisini landsstyrið um, at viðurskifti voru í lagi. Eisini Figgjarefirlitið seghvið fyrri bankan.

— Í uppskottinum til partabrevumbygd, sum landsstyrið fékk frá fornuminum í Figgjargrunninum, stóð Richard Mikkelsen, sum millum annað, at ein víðsetning var gjørd av bankanum. Har verður sagt, at víðsetningin er gjørd saman við Figgjarefirlitnum, og at Figgjarefirlitið sigur gott fyri bankanum, sigur Marita Petersen.

Fyrrverandi lögmaður heldur tað vera heilt ótrúligt, at upplýsingar ná koma fram um stóra útláni til einstakar kundar.

Tí eri eg fullkomiliga samd við Bjørn á Heygum um, at hesi viðurskifti eiga at verða kannað, sigur Marita Petersen, fyrrverandi lögmaður.

Marita Petersen undrast eisini á, at Figgjarefirlitið bara gevur undantaksloft til stóru útláni, i so langa tíð, uttan at gera nákað við tað.

Eg kann bara staðfesta, at um Figgjarefirlitið var vitandi um viðurskifti, og bara hevur góttikið tey, so hava vit ikki fingið allar fyrlliggandi upplýsingar. Og vit hava heldur ikki fingið røttu upplýsingarnar, sigur Marita Petersen.

Hon heldur eisini, at tað hevur verið huga Sjóvinnubankan og Føroya Bankan, og so tað sum nu er komið fram um Føroya Banka, so hava ikki ulli stíðil ein.

Marita Petersen, fyrrverandi lögmaður, heldur, at landsstyrið eigur at biðja Figgjarefirlitið um eina frágreiðing um ógvuliga útláni hjá Føroya Banka í 1993

Norðmaður: Umráðandi at útbúgva seg áðrenn veruligu oljuvinnuna

Arlid Saasen, varastjóri fyri Institut for Petroleumsteknologi- i Stavanger, sigur, at norðmenn fyrstu árin górdar tann brølarar, at teir unfluðu vanligu arbeiðsmegi úr USA. Tískil megnaði Noregi ikki at fylgja so væl við í menningini innan oljuvinnuna.

Tí skulu heldur útbúgva føroyingar, so tit eru til reiðar, tá oljuvinnan av álvara byrjar, sigur Arlid Saasen.

DIA MIDJØRD

Hann víti, at Føroyum frá seinasta týsdag til fríggjadag, har hann serliga roynði at fáa upp á plass ein samstarvssattmála við Natturuvisindadeildina á Føroya Føroksparsetri. Arlid Saasen er varastjóri á lær-

hoskar seg væl, at vit fáa nakrar føroyingar til Noregs at útbúgva seg, sigur Arlid Saasen.

Hann er av tí áskoðan, at vit í sambandi við eina mögulegu oljuvinnu hava brúk fyri eini fimtan oljuverkføringum, um jarðfrøingum og górum. Verður olja funnin, so økst hetta talið munnandi og bruk er fyrri í minsta lagi 50 oljuverkføringum.

Tað kann gott vera, at útlendsku oljufelagi hava sín egna serkunnleika við Men all taenastufelagini, ið skulu ganga oljufelaginum til handa, vilja so vilt sum gjørgilt hava føroyska hjalp og arbeiðsmegi, sigur Arlid Saasen.

— Í Noregi gjørdi vit tann brølarar, at vit av fyrstan tíð unfluðu vanligu arbeiðsmegi úr USA. Hetta gjørdi so tað, at vit seinna slætts ikku kundu fylgja menningini innan oljuvinnuna. Tað er hesum, ið tit skulu skákka tykkum undan. Tí skulu út-

búgva føroyingar, so tit kundu bjóða møgulegar oljuvinnu verkunnar og tygla menningin frá fyrsta degi, sigur Arlid Saasen.

Skiftandi krov

Samstarvssattmala millum lærustovnin fyri oljuteknologi í Stavanger og Natturuvisindadeildina ber í sær, at tað nu eisini verður ein fimti möguleiki aftan á tey bæði stöðsarni. Natturuvisindadeildin kann í lótu bjóða fyra möguleiki aftan á tey bæði stöðsarni. Geologi, Biologi, Datalogi, sum øll taka eitt ar-

og El-verkføri, ið tekur 1* ar. Kemur samstarvssattmala inn í hus nullum lærustovnin fyri oljuteknologi í Stavanger og Natturuvisindadeildina, so er atlanin, at føroyingar aftan á stöðsubúgvignina, skulu sleppa til Stavanger at taka eitt ar, har tey bara hava fak innan oljuteknologi.

Krævið at sleppa inn er skiftandi alt eftir, hussu nogvir umsøkjara eru. Sambært Arlid Saasen so hevur

lærustovnurin sum arligt mál, at um 100 sleppa inn til 3 ar verkføringagalesnaðin, meðan okkurt um 40/50 sleppa inn til 2 ar útbúgvignina innan siviðverkføring.

Arlid Saasen sigur, at í lótu eru teir føroyskir verkføringar á lærustovninum fyri oljuteknologi í Stavanger. Tað eru Jørgen Hugu Hansen og Johan Anthonsen. Teir hava fingið stöðul frá Atlantic Margin Group til útbúgvignina

Føroyingar fáa nu ein kærkomnan möguleika eftir stöðsubúgvignina á Natturuvisindadeildini at lesa eitt ar á universitetinum í Stavanger og harvið fáa innlit í oljuverkføringina

Hans Pauli Jensen, leihari av Natturuvisindadeildini í Notuni, sigur í sambandi við vitjanina úr Noregi, at talan er um eina skilgjøva útbúgvignarloysn.

Vit samstarva við fleiri universiteti uttanlands og hetta verður so ein kærkominn möguleiki hjá okkum at bjóða føroyingum, nu oljuvinnu ikki er so langt úr eygum, sigur Hans Pauli Jensen.

